

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือความพอดี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับภาวะของประเทศ และของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้จากอารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้ พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 18 กรกฎาคม 2517)

การเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายด้านโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปี 2540 เป็นต้นมา นับเป็นบทเรียนที่มีผลมาจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลและขาดเสถียรภาพ จึงส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขาดความสมดุล โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมกับศักยภาพของคน องค์กร ภูมิสังคมของประเทศ ตลอดจนความพร้อมของคนและระบบ ทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงไม่ได้นำไปสู่การสร้างพื้นฐานของการพัฒนาที่มั่นคงและเข้มแข็ง หรือสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับคนและสังคมทำให้ไม่สามารถพร้อมรับความผันผวนจากปัจจัยภายในและภายนอก จนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย รัฐบาลจึงได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ได้ทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ปี 2517 เป็นหลักปฏิบัติของประชาชนให้ดำรงชีวิตอยู่บนทางสายกลาง บนพื้นฐานความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยอาศัยความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่สังคมที่สงบสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 2) จากสภาพปัญหาดังกล่าว พระองค์ทรงพระกรุณาพระราชทานแนวพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่” (New Theory) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยให้ประกอบอาชีพอย่างพอเพียงที่จะเลี้ยงตนเองได้ (Self Sufficiency) หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่คือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักการพึ่งตนเองอย่างมีอิสระภาพมีการวางแผนอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน มีการใช้วิธีคำนวณตามหลักวิชาการ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมสามารถนำไปใช้ได้อย่างยืดหยุ่นได้

รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่กำหนดไว้ในมาตรา 83 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กอปรกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่

ยั่งยืน และคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-10 เพื่อบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ มีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เพื่อมุ่งพัฒนาระยะยาวตามวิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2559 : 75)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกิดขึ้นในระยะเวลา 5 ปี สะท้อนให้เห็นความสำเร็จต่อเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาและประชาชน ที่ได้รับบริการจากกระทรวงศึกษาธิการ ในเป้าหมาย 5 ด้าน สำคัญ คือ 1) ด้านการเข้าถึง (Accessibility) 2) ด้านความเท่าเทียม (Equity) 3) ด้านคุณภาพ (Quality) 4) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และ 5) ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ที่ขับเคลื่อนโดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ประกอบในการดำเนินงาน เพื่อสร้างผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนได้อย่างมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : 15)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดำเนินการภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศ อาทิ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษา และจุดเน้นการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้ปรัชญาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปรัชญาคิดเป็น โดยมีวิสัยทัศน์ กศน. ร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อโอกาสและคุณภาพทางการศึกษาของประชาชนทุกช่วงวัย โดยประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คือ จุดเน้นการดำเนินงาน กศน. ตามแนวทางหลักการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 2) การผลิต พัฒนา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 3) ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ 4) ขยายโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5) ส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา 6) พัฒนาระบบบริหารจัดการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่วนที่ 2 ภารกิจต่อเนื่อง ได้แก่ 1) ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ 2) ด้านหลักสูตร สื่อ รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล งานบริการทางวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษา 3) ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) ด้านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือโครงการอันเกี่ยวเนื่องจากราชวงศ์ 5) ด้านการศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่บริเวณชายแดน 6) ด้านบุคลากร ระบบการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ขับเคลื่อนภายใต้กรอบคิด ยึดหลักเดิม เสริมวิธีการ สำนักงานต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : 54)

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ได้สร้างข้อตกลงกำหนดความร่วมมือ การขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล โดยมีวัตถุประสงค์ด้านการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติให้บุคลากรในสังกัดสำนักงาน กศน. ทุกระดับ และนักศึกษา ประชาชน ได้ตระหนักรู้และเกิดความภาคภูมิใจในการขยายผลโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสู่ประชาชนอย่างแพร่หลาย เพื่อเข้าถึงคุณค่าและความสำคัญของ

สถาบันพระมหากษัตริย์ของประเทศไทย และการให้ความร่วมมือในการจัดตั้งหมู่บ้านเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เพราะการที่จะพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้นั้น จำเป็นจะต้องมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ สำนักงาน กศน. จึงเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลในพื้นที่ กศน. ตำบล ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล จำนวน 7,424 แห่งทั่วประเทศ ในวันที่ 13 มิถุนายน 2559 โดย กศน. ตำบล เป็นฐานแบบมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันจะนำชุมชน สังคม และประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป (ศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่. 2559 : 5)

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาหรือศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาและบุคลากรด้านการศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งในและนอกระบบ สามารถนำหลักปรัชญาไปใช้ประยุกต์ในการบริหารสถานศึกษา บริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ประชาชนได้อย่างเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา เพื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การดำรงชีวิต ตลอดถึงครอบครัวและชุมชน นักศึกษาถือเป็นบุคคลที่สำคัญที่เป็นอนาคตของชาติและเป็นผู้ที่สามารถผลักดันในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในทุกมิติ และขับเคลื่อนสู่ครอบครัวและชุมชนได้เป็นอย่างดี ยึดถือและสามารถประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ ก็จะทำให้รอดพ้นจากภัยต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้าง สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (กิตติศักดิ์ สมพล. 2553 : 2)

สำนักงาน กศน. โดย กศน.ตำบล ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ไปขยายผลสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดอบรมบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลในการวางแผนทางการเงินไม่ก่อหนี้ อดออมและหาหนทางในการประกอบอาชีพเสริม การส่งเสริมความรู้ด้านการศึกษาและอาชีพให้ประชาชนในชุมชนมีข้อมูลและช่องทางในการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น ทั้งด้านการลงทุนผลิต การเก็บเกี่ยว การตลาด โดยอาศัยปราชญ์ชาวบ้านและครู กศน. ลงมือปฏิบัติจริง ร่วมกันคิด ร่วมกันทำกับชุมชน จนได้รับการยอมรับให้เป็นต้นแบบหรือตัวอย่างบุคคลพอเพียงในการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่

การขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ของแต่ละศูนย์การเรียนรู้ จะมีความแตกต่างกันตามสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่ ในแต่ละภูมิภาคในการพัฒนา เพื่อให้เกิดองค์ความรู้นำไปสู่การพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ สามารถเลี้ยงตัวเองได้อย่างยั่งยืน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นชุมชนขนาดใหญ่ ที่ความแตกต่างวัฒนธรรม สภาพครอบครัว เศรษฐกิจ และรายได้ ในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีคุณภาพ และให้นักศึกษาและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

เพื่อให้การขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนประสบความสำเร็จ ผู้ประเมินในฐานะผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะทำการประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่

การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้น โดยนำแนวคิดการประเมินตามรูปแบบซีบี (CIPP Model) ของสตีเฟิลบีม มีขอบข่ายการประเมินโครงการที่ครอบคลุมการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) การประเมินด้านกระบวนการ (Process) การประเมินด้านผลผลิต (Product) โดยนำรูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การจัดทำบัญชีครัวเรือน กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเกษตรผสมผสาน 2) กิจกรรมการเลี้ยงแพะ 3) กิจกรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 4) กิจกรรมการเพาะเห็ด 5) กิจกรรมการปลูกผักปลอดสารพิษ 6) กิจกรรมการเลี้ยงไก่ชน 7) กิจกรรมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย กิจกรรมปุยหมักชีวภาพ 2) กิจกรรมการทำถ่านจากกะลามะพร้าว 3) กิจกรรมทอผ้าไหม ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้นักศึกษาและประชาชน เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเกิดความตระหนัก อยู่เสมอในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถวางแผนพัฒนาศักยภาพแต่ละบุคคลและประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อมูลการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ตลอดจนจุดเด่น จุดด้อย ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการว่ามีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ได้ข้อมูลของโครงการที่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาโครงการต่าง ๆ เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการกำหนดแนวทางพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล สามารถขยายผลไปสู่ชุมชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักศึกษาและประชาชน สามารถเผยแพร่ ถ่ายทอด และขยายผลต่อไปในทุกพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาความยากจน และเป็นรากฐานแห่งการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้รูปแบบซีบี (CIPP MODEL) ตามประเด็นการประเมินต่อไปนี้
  - 1.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)
  - 1.2 การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
  - 1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)
  - 1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานตามโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ

เกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ประเมินกำหนดขอบเขตของการประเมิน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการ

1.1 ประชากรของการประเมินโครงการครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. จำนวน 34 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน และประชาชน จำนวน 69,890 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น จำนวน 69,932 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. จำนวน 34 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และประชาชน จำนวน 382 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) รวมทั้งสิ้น จำนวน 424 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาของการประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการจัดกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม ดังนี้

2.1 กิจกรรมที่ 1 การจัดทำบัญชีครัวเรือน

2.2 กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่

2.2.1 กิจกรรมเกษตรผสมผสาน

2.2.2 กิจกรรมการเลี้ยงแพะ

2.2.3 กิจกรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

2.2.4 กิจกรรมการเพาะเห็ด

2.2.5 กิจกรรมการปลูกผักปลอดสารพิษ

2.2.6 กิจกรรมการเลี้ยงไก่ชน

2.2.7 กิจกรรมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

2.3 กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1 กิจกรรมปุยหมักชีวภาพ

2.3.2 กิจกรรมการทำถ่านจากกะลามะพร้าว

2.3.3 กิจกรรมทอผ้าไหม

3. รูปแบบการประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้การประเมินโครงการแบบ CIPP Model โดยประเมินใน 4 ด้าน คือ

3.1 การประเมินด้านบริบท (C : Context Evaluation)

3.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input Evaluation)

3.3 การประเมินด้านกระบวนการ (P : Process Evaluation)

3.4 การประเมินด้านผลผลิต (P : Product Evaluation)

4. ระยะเวลาในการประเมินโครงการ

ในการดำเนินงานตามโครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ระหว่างเดือนตุลาคม 2559 – มีนาคม 2560)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการ หมายถึง โครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ดำเนินการตามแผนงานของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชน สามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ภายใต้การจัดกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม

2. กิจกรรมอาชีพ หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแผนงาน / กิจกรรมจำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การจัดทำบัญชีครัวเรือน กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเกษตรผสมผสาน 2) กิจกรรมการเลี้ยงแพะ 3) กิจกรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 4) กิจกรรมการเพาะเห็ด 5) กิจกรรมการปลูกผักปลอดสารพิษ 6) กิจกรรมการเลี้ยงไก่ชน 7) กิจกรรมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย กิจกรรมปุยหมักชีวภาพ 2) กิจกรรมการทำถ่านจากกะลามะพร้าว 3) กิจกรรมทอผ้าไหม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2559 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ.2560)

3. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการวัดที่มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยการนำรูปแบบจำลองของซีป (CIPP Model) ซึ่งเป็นการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประเมินโครงการรายด้าน ดังนี้

3.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินความเหมาะสม ความชัดเจน และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ วัดได้จากแบบประเมินชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของทรัพยากร ได้แก่ บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ วัดได้จากแบบประเมินชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของกิจกรรมในโครงการ การกำกับ

ติดตาม และการประเมินผล เพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อยของโครงการในด้านความสอดคล้องระหว่างกระบวนการดำเนินงานตามโครงการที่ปฏิบัติ

3.4 การประเมินผลผลิต หมายถึง การประเมินผลลัพธ์ และความสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ วัดได้จากแบบประเมินชนิดมาตราส่วนค่า 5 ระดับ ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.5 การประเมินความพึงพอใจ หมายถึง การวัดระดับความรู้สึกของผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. ประชาชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อการดำเนินโครงการว่ามีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด วัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจชนิดมาตราส่วนค่า 5 ระดับ ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ปฏิบัติหน้าที่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

5. ครู และบุคลากร กศน. หมายถึง ผู้สอนและบุคลากร กศน. ที่เป็นพนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

6. ประชาชน หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการอบรมพัฒนาอันประกอบไปด้วย นักศึกษาและประชาชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

7. คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป

2. ได้สารสนเทศด้านความเหมาะสมของทรัพยากรการผลิต ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ดำเนินโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาปัจจัยโครงการที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ได้สารสนเทศด้านกระบวนการดำเนินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษา กศน. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการบริหารโครงการให้เหมาะสม

4. ได้สารสนเทศด้านผลการดำเนินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษา

ตามอัยาศัยอำเภอนองที่ จังหวัตบุรีรัมย์ ด้านความสำเร็จองงานตามยุทธศาสตร์สถานศึกษาพอเพียง และด้านความพึงพอใจองผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. นักศีกษา ประชาชน และคณะกรรมการสถานศีกษา เพื่อนำผลไปปรับปรุงกระบวนการบริหารโครงการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. สถานศีกษาอื่นได้แนวทางจัดทำโครงการและประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาองเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนองศูนย์การศีกษานอกระบบและการศีกษาตามอัยาศัยอำเภอ ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ